

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bodnár Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bártfai Róbert ügyvéd által képviselt alperes ellen munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség megfizetése iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságnál 2.M.757/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fejér Megyei Bíróság 3.Mf.21.758/2008/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. október 20. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fejér Megyei Bíróság 3.Mf.21.758/2008/6. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek

- tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint és 2.500 (kettőezer-öttszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget. **I n d o k o**

l á s :

A felperes 2003. július 2-ától állt az alperes alkalmazásában árufeltöltő munkakörben. 2003. szeptember 16-án munkabalesetet szenvedett oly módon, hogy a targoncatöltő helyiségben a munkatársa által vezetett targonca a felperes jobb karját az ajtófélfának szorította, amely több helyen eltört, és azonnali műtéti beavatkozást igényelt. A felperesnél 2004. május 4-étől 67 %-os össz-szervezeti munkaképesség-csökkenés áll fenn, amelyből 2005. január 1-jétől kezdődően 36 %-os mértékű baleseti eredetű munkaképesség-csökkenés véleményezhető.A felperes a keresetében a balesettel összefüggésben vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítését igényelte. Ezek között szerepelt mellékállással összefüggésben elmaradt jövedelem címén 2003. szeptember 16-ától kezdődően havi 40.000 forint, illetőleg annak az ítélelhozatalig lejárt összegei megfizetésére kötelezése az alperesnek.A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 2.M.757/2004/62. számú ítéletével kötelezte az alperest mezőgazdasági kár, egészségügyi kiadások, valamint azok kamatának megtérítésére, továbbá 3.000.000 forint nem vagyoni kár és annak kamata megfizetésére. Kötelezte továbbá az alperest 2008. július 1-jétől kezdődően havi 2.838 forint mezőgazdasági járadék, és 100.000 Ft + áfa perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 174. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Mt. 177. § (1) és (2) bekezdésében, és az Mt. 178. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra. Többek között kifejtette, hogy a felperes a balesetet megelőzően a munkaviszonya mellett rendszeresen szert tett jövedelemre abból eredően, hogy építkezéseken szerelvényyszerelői munkát végzett. A felperes nem vitatta, hogy ezen tevékenységéből származó jövedelme után nem tett eleget az adózási kötelezettségének. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett jogszerűen nem hivatkozhat, ebből

következően a bíróság megalapozatlannak találta a mellékállásból származó jövedelem iránti igényt. A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Fejér Megyei Bíróság 3.Mf.21.758/2008/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy az abban foglalt vagyoni kártérítésen felül elmaradt munkajövedelem címén fizessen meg a felperesnek egyösszegben, törvényes levonásokkal terhelten 1.560.000 forintot, és annak 2006. szeptember 1-jétől járó kamatát, valamint ugyanezen a címen 2009. március 1-jétől minden hónap 10. napjáig esedékesen havi bruttó 30.000 forint jövedelempótló járadékot. A nem vagyoni kártérítés összegét a bíróság leszállította. A másodfokú bíróság ítélete szerint a felperes tanúkkal igazolta, miszerint hétvégeken rendszeresen különmunkákat végzett. Az orvosszakértői vélemény szerint ha baleset nem éri, e munkákat a mai napig el tudná végezni, keresetvesztése tehát a balesettel van okozati összefüggésben, amelyért az alperes köteles helyt állni. A peres felek viszonyában annak nincs jelentősége, hogy a felperes vállalkozói igazolványt nem váltott ki, a bevételei után járulékot nem fizetett, mert ilyen mulasztást csak az adóhatóság, illetve a társadalombiztosítási szervek szankcionálhatnak. Ennek elmaradása, illetve későbbi teljesülése ellenére is az alperes köteles a „mellékfoglalkozás” megghiúsulása miatt kiesett munkajövedelmet és annak középarányos kamatát megtéríteni. Az erre irányuló igényt tehát az elsőfokú bíróság törvénysértően utasította el. A másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes hétvégeken egy-egy napot dolgozott, havi átlagban tehát négy munkanapot. Kezdetben egy-egy alkalomra 5.000 forintot vett számításba, tehát havi 20.000 forintot, a 2006. január 1-jétől 2007. december 31-éig terjedő időszakra havi 25.000 forint járadékot, míg 2008. január 1-jétől 2009. február 28-áig havi 30.000 forint járadékot állapított meg. A másodfokú bíróság döntése szerint az alperesnek folyamatos járadékként 2009. március 1-jétől havi 30.000 forintot kell megfizetnie. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és új határozat hozatalát kérte, mivel álláspontja szerint mind az első-, mind a másodfokú bíróság ítélete jogszabálysértő. A felülvizsgálati érvelés szerint a bíróságok által lefolytatott bizonyítási eljárás alapján minden kétséget kizáróan megállapítást nyert az a tény, hogy a felperes az általa végzett jövedelemkiegészítő tevékenységet szakképesítés nélkül, illegálisan, „fekete munkaként” végezte, és ezen tevékenysége után adó, járulék, és egyéb közteherviselési kötelezettségének nem tett eleget. Ezáltal megsértette az Mt. 108. §-ában előírt bejelentési kötelezettségét, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. jövedelembevallásra vonatkozó jogszabályt, továbbá kimerítette a Btk. 310. § (1) bekezdésének törvényi tényállását. A másodfokú bíróság ítéletével „legalizálta” a jogellenes „fekete” munkából származó jövedelmet, és ezzel szembehelyezkedett a Magyar

Köztársaság egyik legfontosabb törekvésével, a fekete gazdaság visszaszorításának és az állampolgárok közteherviselési kötelezettségének maradéktalan teljesülése iránti célkitűzésével. A másodfokú bíróság a jövedelempótló kártérítés és járadék megítélésénél nem vette figyelembe azt a tényt sem, hogy a felperes baleseti járadékban és rokkantsági nyugellátásban részesül. Megállapítható, hogy saját felróható magatartása - tényleges jövedelmének hatóságok, és a munkáltatója előtti elhallgatása, és az utána járó járulékok meg nem fizetése - miatt lett a felperes baleseti járadékának és a rokkantsági nyugdíjának, tehát a balesetet követő jövedelmének összege lényegesen kevesebb, mint a balesetet megelőző jövedelme volt. Megállapítható, hogy a felperes felróható magatartása következtében kiesett jövedelme miatt nem lehet az alperes ezen jövedelmet pótló kártérítés és járulékok fizetésére kötelezni. Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen értékelte a Ptk. 4. §-ának (4) bekezdésében foglaltakat is. A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint az alperes nem követelheti magának az állam igényeit, az alperes által hivatkozottak kártérítési kötelezettségét nem befolyásolhatják. Helytálló a jogerős ítélet abban a körben is, hogy a felróhatósági tilalom [Ptk. 4. § (4) bekezdés] csak a felek egymás közti jogviszonyában bírálható el, az ettől való eltérés a jog téves gyakorlását eredményezné. A jogerős ítélet jogértelmezése helyes, a mérlegeléssel megállapított marasztalási és járadékösszegek a bizonyítékokkal összhangban vannak, nem kirívóan törvénytörő mértékűek. A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, és a felülvizsgálati tárgyaláson nincs mód a kérelem kiegészítésére. Ebből következően a jelen perben kizárólag a felperes által igényelt elmaradt munkajövedelem volt a vizsgálat tárgyává tehető.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.]. A munkáltató köteles megtéríteni az Mt. 174-176. §-on alapuló felelőssége alapján a munkavállalónak elmaradt jövedelmét, dologi kárát, a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeit [Mt. 177. § (1) bekezdés]. A vagyoni kár vagy a meglevő vagyonban okozott kár, vagy pedig valamely jövőbeni vagyonszerzéstől, jövedelemtől való elesésben jelentkezik (elmaradt haszon, elmaradt jövedelem). A következőes ítélkezési gyakorlat szerint a munkaviszonyon kívüli elmaradt jövedelemként a sérelem

folytán elmaradt egyéb rendszeres keresetet kell megtéríteni. Az eljárás során K.L.,K.I.,M.Z.,K.A.,B.K. tanúk vallomásukkal a felperes által előadottakat támasztották alá, miszerint a munkaviszonya mellett hétvégenként rendszeres keresőtevékenységet folytatott, új építésű ingatlanok villanyszerelési munkálatait látta el, valamint épületgépészeti berendezéseket javított rendszeres jövedelem mellett. A jelen jogvita eldöntése körében közömbös azon alperesi hivatkozás, hogy a tevékenység ellátására a felperes rendelkezett-e szakképzettséggel. A másodfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján helytállóan következtetett arra, hogy a felperes balesete bekövetkezése nélkül változatlanul elvégezhetné ezt a tevékenységét, amely után kiegészítő jövedelemre tehetne szert. Keresetvesztesége tehát a káreseménnyel összefügg, ezért a munkáltatót e körben is kártérítési kötelezettség terheli. Ugyancsak helyes azon jogerős ítéleti megállapítás, hogy a peres felek viszonylatában nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy a felperes váltott-e ki vállalkozói igazolványt, illetve eleget tett-e az adó-, és a járulékfizetési kötelezettségének a külön munkából befolyt jövedelmek után. Erre hivatkozással az alperes nem mentesülhet fizetési kötelezettsége alól, és nem érvényesíthet szankciót az adó- és társadalombiztosítási szervek helyett. Az alperes ugyancsak nem hivatkozhat arra, hogy a jövedelem utáni járulék megfizetésének elmulasztása miatt lett a felperes baleseti járulékának és rokkantsági nyugdíjának összege lényegesen kevesebb, mint amit a balesetet megelőzően elért. Alaptalanul hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Ptk. 4. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra, mert - mint arra a másodfokú bíróság helytállóan utalt - a felróhatóságnak a peres felek egymás közötti viszonyában kell fennállnia, amely a jelen esetben nem volt megállapítható. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, egyebekben hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felülvizsgálati kérelmén az alperes az illetéket leróta, ezért ebben a kérdésben határozni nem kellett.

Budapest, 2010. október 20.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő